

ועדת משמעת לפי סעיף 35 לחוק הפסיכולוגים התשל"ז-1977

כ"א חשוון תשע"ט
30.10.2018

בעניין שבין :-

**הקובלת: - עו"ד שרה שר לב, עו"ד, התובעת הראשית
משרד הבריאות**

נגד -

**הנקבלת: - דבורה דבי שני
פסיכולוגית מומחית ומדריכה בפסיכולוגיה חברתית, תעסוקתית וארגונית
ע"י ב"כ עו"ד ערן קייזמן**

החלטה

כתב הקובלנה

כנגד הנקבלת, הוגש ביום 1.9.15 כתב קובלנה ממנו עולות העובדות הבאות :-

1. הנקבלת, הינה פסיכולוגית מומחית בתחומים :- פסיכולוגיה חברתית, תעסוקתית וארגונית.
2. בתאריך 29.10.14 או בסמוך לכך, שודרה בטלוויזיה, בתוכנית "המקור", כתבת תחקיר "סודות הקב"א", שבו צולמה הנקבלת כשהכינה ותדרכה, מועמד לשירות בטחון לראיון הפסיכוכיני שעליו לעבור קודם לגיוסו לצה"ל.
3. התדרוך, הייעוץ וגילוי תוכן השאלות ניתנו על סמך הידע הרב שצברה הנקבלת כראש ענף מיון בצה"ל ועל סמך ידע זה גילתה למועמד לגיוס שאלות שישאלו בראיון ותדרכה אותו לגבי השאלות שישאל בראיון.
4. הנקבלת תדרכה את המועמד לגיוס שלא לגלות נושאים בעייתיים כגון :- לא לדווח על שימוש בסמים קלים. במעשיה אלה תדרכה הנקבלת את המועמד לגיוס לשקר לצבא אם ישאל על נושאים בעייתיים.
5. בשל מעשים אלה יוחסו לנקבלת עבירות המשמעת הבאות :-
 - א. התנהגות בדרך שאינה הולמת פסיכולוג כאמור בסעיף 33(1) לחוק הפסיכולוגים התשל"ז-1977 (להלן "החוק").
 - ב. גילוי חוסר אחריות במילוי תפקידה כפסיכולוגית כאמור בסעיף 33(3) לחוק.
 - ג. פעילות בניגוד לסעיף 7.2 (ג) לקוד האתיקה המקצועית של הפסיכולוגים בישראל - 2004, בכך שתדרכה מועמד לגיוס לשקר לגבי נושאים בעייתיים שישאלו אותו, וכן תדרכה וגילתה למועמד לגיוס שאלות שישאלו בראיון, תוך הפרת האמון וניצול הידע שהופקד בידה כשהייתה בתפקיד ראש ענף מיון בצה"ל.

דיוני הועדה

6. הועדה קיימה ישיבותיה בתאריכים 7.1.16, 7.3.16 ו-23.5.16. לאחר שמיעת סיכומי הצדדים בעל פה הגישו ב"כ הצדדים השלמה לסיכומיהם בכתב.

תגובת הנקבלת לכתב הקובלנה

7. תגובת הנקבלת לכתב הקובלנה התקבלה בישיבת ה-7.1.16 ולבקשת חברי הועדה, חזר ב"כ הנקבלת והבהיר תגובתו בישיבה שהתקיימה ביום 7.3.16.
8. בפתח דבריו הצביע עו"ד קייזמן על כך שהקובלנה כולה מבוססת על כתבת תחקיר שפורסמה בתכנית "המקור" במסגרתה נשלח אל הנקבלת בחור צעיר שהציג בפניה מצג שהוא זקוק להכוונה ויעוץ לקראת גיוסו. במהלך הפגישה התקיימה שיחה בין הצעיר לנקבלת שהוקלטה על ידו. מספר חודשים לאחר מכן הוזמנה להתראיין לתכנית תחת הכותרת "סודות הקב"א" מבלי שאמרו לה מראש שתישאל על המפגש עם הצעיר.
9. בתוכנית שודרו קטעים מהשיחה. הנקבלת מודה שאמרה את הדברים אולם חלק מהדברים הוצאו מהקשרם. השיחה התקיימה במשך כשעה – שעה וחצי ובתוכנית שודרו 3-4 דקות מתוך כל השיחה.
10. עו"ד קייזמן הדגיש כי הנקבלת כופרת בכך שתדרכה את הצעיר בשאלות שישאל בראיון, הדריכה אותו לשקר בראיון ולהימנע ממסירת פרטים בעייתיים במהלך הריאיון וכפר בעבירות שיוחסו לנקבלת בכתב הקובלנה.

ראיות הקובל

11. בישיבה שהתקיימה ביום 7.3.16 הוקרן בפנינו חלק מכתבת התחקיר ששודרה, מלל הכתבה תומלל במסגרת פרוטוקול הישיבה שהוקלט במלואו, והצדדים הסכימו שניתן יהיה להשתמש בתמליל זה כראיה לדברים שנאמרו במהלך הפגישה, למעט אותם חלקים הנאמרים על ידי הכתב או הקריין.
12. להלן הקטעים הרלוונטיים בשיחה (ההדגשות שלי – לאור הפניות הצדדים בהמשך ז.ג.):

הריאיון הוא בעצם שיחה אישית שלך עם מראיינת :

פסיכוטכנית שהיא חיילת קטנה וחמודה. השיחה מתנהלת

בצורה הכי חמודה וקלילה וצחוקים וזה, אבל זה רק סוג של

תחפושת כי בעצם זה נועד לדובב אנשים שירגישו בנוח

שישפכו את הכל. זה שהיא חיילת נחמדה וזה, זה לא אומר

שיש לך ציון גבוה. אתה מבין את זה נכון?

סוכן סמוי : נכון.

אם היא מתרשמת שיש הרבה בעיות. למשל בן אדם שאין :

לו חברים, בן אדם שלא יוצא לטיול שנתי וכל זה, אז עכשיו

היא מתחילה להתעמק ושואלת אותו המון, המון, המון

שאלות. או בן אדם שמספר שלפעמים הוא משתמש

בסמים וזה אנשים טמבלים, כאילו מספרים את הדברים

האלה ואסור לספר את זה.

סוכן סמוי : זה יכול לפגוע בי אחר כך?

בוודאי ובוודאי. זה סעיף נפשי. :

סוכן סמוי: אז כאילו, לא צריך, אני לא בא לשם במטרה לשקר או משהו בקטע כזה כאילו?

: בוא נשמע האם יש לך משהו להסתיר בכלל? או שאתה ילד נורמטיבי?

סוכן סמוי: נגיד פעם, רגע, לא נעים לי.

: זו רק אני פה.

סוכן סמוי: כאילו היינו נגיד פעם באיזה מסיבה ועבר משהו.

: אתה לא תדווח על זה בשום פנים ואופן. אסור לספר על זה. אסור לדבר

קריין.....

סוכן סמוי: כאילו יכול להיות שהיא תשאל אותי פתאום?

: היא לא תשאל סתם ככה אם אתה נראה לה ילד נורמטיבי ורגיל אז היא לא תשאל. אם היא תשאל, אז תגיד שאף פעם לא נגעת בזה. שאתה ממש לא, ממש נרתע אפילו מזה. בשום פנים ואופן לא לדווח על סמים. זה יכול לסבך אותך באופן ממש קשה. גם לא אם השתכרת, אלכוהול, התעלפת או מה, לא היה ולא נברא. אם אתה מדווח על זה שהשתכרת ואיבדת את ההכרה ולא ידעת מה נעשה אתך ומישהו היה צריך להביא אותך הביתה, על הפנים. היא תתחיל לשאול אותך מיליון שאלון והיא תפנה אותך לקב"ן לראות מה לא בסדר אצלך.

סוכן סמוי: היא יכולה לשאול?

: היא יכולה להחליט במהלך הראיון האם היא נכנסת לענייני האלכוהול והסמים או לא. יש לה שיקול דעת פה ולכן אנשים שלא עשו הכנה ואין להם שום מושג ומתחילים לפטפט ולספר שטויות ויושבים שם שעתיים, אחר כך הם נורא מופתעים למה הקב"ה נמוך, למה קיבלתי זימון לבריאות הנפש. או, באמת למה? אמרת לה שאנסת מישהו לפני חודש.

סוכן סמוי: אם אני אגיד לך למשל שאחד מהפונקציות הבכירות ביותר של..... (הקרנת הסרט הופסקה ז.ג.)

: ...שעולים שמה, מוטיבציה לקרבי, חברתיות, עצמאות, הסתגלות למסגרות, פעילות גופנית ודייקנות בזמנים.

קריין:

אנחנו לא רוצים לדבר על הבעיות. אין בעיות. אין בעיות. :
אתה לא רוצה לספר לה על הבעיות שלך. אתה במו ידך
פוגע בציון שלך. מה עשית פה? אתה לא רוצה לספר לה
שאתה נלחץ בחברה חדשה, קצת מלחיץ אותך קרבי, קבל
ביטול. ביטול. מוטיבציה לקרבי, מאד, בשמיים.
סוכן סמוי : גם אם זה לא כמו לפחות מה שאני מכוון אליו?
: זה לא משנה. אנחנו רוצים קב"ה גבוה,
סוכן סמוי : כמה שיותר גבוה.
: בשביל קב"ה גבוה, אנחנו רוצים בכל ששת התחומים
האלה להיות הכי טוב שאפשר.

קריין :
[המשך הסרטון]

סוכן סמוי : ...בעיות חברתיות? להתייחס נגיד לחברה, כי זה מלחיץ.
: למה אתה צריך להגיד את זה בכלל?
סוכן סמוי : לא יודע, כי זה גם כן אחד הסעיפים וגם כאילו כי זה כן
אני.
: **אז מה? אנחנו לא רוצים לספר את הבעיות שלך. אז מה
אם זה אתה?**

קריין :

מה אתה רוצה לעשות בצבא?
סוכן סמוי : טייסת, הרבה חשבותי על קרבי. הרבה קרבי.
: קרבי, קרבי. איזה קרבי?
סוכן סמוי : של דוגמה סוג של גולני, זה יכול להיות סיירת מטכ"ל.
: אז אתה אומר המוטיבציה שלי לקרבי היא מאד גבוהה,
זאת התשובה האולטימטיבית. בוא תרשום לך את זה.
איזה מזל שבאת. אם היית עונה כמו שאמרת
בהתחלה...
איפה אתה לומד? איך אתה מתאר את עצמך בתור תלמיד?
סוכן סמוי : די טוב. זאת אומרת ציונים גבוהים.
: לא די טוב.
סוכן סמוי : טוב.
: טוב מאד.
סוכן סמוי : טוב מאד.
: במהלך הראיון היא תעשה לך כל מיני מניפולציות כאלה.
למשל היא תגיד לך מה כשאתה הייתי תלמידה היינו
מבריזים כל הזמן. איזה כייף ללכת לים וזה, אי אפשר
ללכת לבית ספר כל יום, זה מעצבן. אבל היא בעצם סתם
ממציאה כי היא הייתה הילדה הכי חנונית בכיתה. היא לא

החסירה אף יום בחיים שלה. סתם היא אומרת. זו מניפולציה כדי להוציא ממך שגם אתה ככה.

סוכן סמוי: ואת זה כאילו לשלול ישר?

: לשלול לגמרי. אתה משתתף בבית ספר בשיעורי ספורט?

סוכן סמוי: לא כל כך.

: למה לא?

סוכן סמוי: כי זה לא ה"פיס אופ קייק" שלי.

: בסדר אבל אתה לא תגיד את זה.

סוכן סמוי: בסדר. אז?

: אתה לא תגיד את זה.

סוכן סמוי: אז כאילו מה?

: אתה משתתף בשיעורי ספורט?

סוכן סמוי: כן.

: ברור שכן. איזה שאלה. פה אתה חייב משהו לעשות כי אחרת זה יוריד לך את הציון.

סוכן סמוי: אבל אם כאילו הם לא יבדקו לי את זה?

: איך יבדקו? אתה יכול להגיד ככה. אני עושה ספורט אבל לא בצורה של איזה חוג או משהו כזה.

סוכן סמוי: בסדר.

: אתה הולך למועדונים?

סוכן סמוי: לא. זה לא הטיפוס שלי.

: בסדר. מצוין כי אם אתה הולך למועדונים ולמסיבות וזה, ישר היא תשאל אותך על אלכוהול.

סוכן סמוי: בסדר.

: יכול להיות שהיא תשאל אותך גם בלי מועדונים כי היום ידוע שכל הנוער שותה. יכול להיות שהיא תשאל על זה אבל אז אתה עונה?

סוכן סמוי: לא.

: תראי אני לא שותה. יכול להיות פעם ב, נגיד בקידוש או בליל הסדר וזה אבל באופן כללי אני לא אוהב אלכוהול.

סוכן סמוי: לא יודע, אני מרגיש עם זה כזה לא נעים.

: אז מה אתה רוצה לענות על האלכוהול? אני שותה ומתמסטל. היא תשאל אותך איך אתה בדרך כלל מסתדר בחברה חדשה ופה אתה לא תגיד את מה שאמרת לי בהתחלה, אם מדברים אלי אז אני עונה. אני מיוזמתי לא. פסלתי את התשובה הזאת. בחברה חדשה אני מתיידד בקלות, אני ישר מוצא עם מי לדבר, ישר מסתדר עם אנשים. בכלל לא להגיד את המילים בוא נעשה רשימה של מילים שאנחנו לא אומרים אותן.

סוכן סמוי: כן.

: אני חושש, אני פוחד, אני נלחץ, אנחנו לא מדברים על דברים כאלה שם. לא על חוויות שליליות שהיו לך פעם, שנכווית, אמרו לך ככה, עשו לך ככה. לא היה ולא נברא. זה תדבר על זה אם תלך לטיפול פסיכולוגי, לא בצבא.

מי קונה לך בגדים דרך אגב?

סוכן סמוי: אני.

: אתה מבין, אף פעם לא להגיד אני לא קונה, אמא שלי קונה לי, שמה לי בארון. נו באמת? זה ילד עצמאי? לא. נכון? אתה יכול אפילו להגיד אמא שלי אפילו לא תעלה על דעתה לקנות לי חולצה כי היא יודעת שאני קונה לפי הטעם שלי ואם היא תקנה לי, רוב הסיכויים שאני לא אוהב את זה, אז היא כבר שנים לא עושה את זה.

הערה - (במהלך השיחה קיימות מספר הפסקות בהן נשמע קולו של הקריין שמסביר, מראש או בדיעבד את התכנים ופעולותיה של הנקבלת. מאחר והצדדים הסכימו כי רק תוכן השיחה בין הנקבלת לצעיר יובא בפנינו כראיה, התעלמנו מאותם קטעים והם לא צוטטו בהחלטתנו זו (ז.ג).

13. מטעם הקובל העידה העדה סא"ל ניצן הלפרין - פורת, ראש ענף מיון במחלקת מדעי ההתנהגות. סא"ל הלפרין - פורת החליפה בתפקיד את סא"ל שרון פישר שהגישה את התלונה לפסיכולוגית הראשית במשרד הבריאות (1/3) ופרשה לגמלאות. נביא להלן את עיקרי עדותה: -

14. ענף המיון עוסק בכל תהליכי המיון האישיותי למועמדים לשירות ביטחון (מלש"ב) בלשכות הגיוס ומיונים מקצועיים לתפקידים שונים לרבות יציאה לצבא וגיוס חזרה לקבע.

15. היחידה פיתחה כלים לתהליכי המיון המבוצעים על ידי אנשי היחידה שהם פסיכולוגים, חלקם מומחים וחלקם בהתמחות והיחידה אושרה כמוסד מוכר להתמחות.

16. הקב"א – הוא מדד תכנוני ארגוני עבור הצבא ומסייע בשיבוץ ובניהול כוח אדם החובה של הצבא. המדד (לבנים) מורכב משלושה רכיבים – מרכיב קוגניטיבי (שמורכב ממבחנים קוגניטיביים שבודקים חשיבה מילולית צורנית וכמותית), מרכיב של השכלה וממרכיב של צד"ך (ציון דרך) המבוסס על ראיון מובנה עם מאבחנת פסיכוטכנית. המטרה של הראיון היא לבחון התאמה ללחימה אולם הוא מנבא התאמה לשירות בממדים נוספים.

17. המראיינות עוברות הכשרה ארוכה ויסודית, הראיון הוא ראיון מובנה שמתנהל כשיחה קולחת וחברית ויש ששה תחומים שנבחנים במהלך הראיון. בין היתר מרכיב של עצמאות בו נשאל המראיין אם הוא קונה לבד את הבגדים או שאמו קונה לו בגדים ותשובתו מכוננת את המראיינת לשאלות הבאות שישאל.

18. המטרה של המיון למלש"ב היא איסוף מידע לצורך בחינת התאמתו לתפקיד. המידע הפיזיולוגי נאסף במסגרת רפואית לצורך קבלת פרופיל רפואי למועמד. המיון האישיותי/פסיכולוגי נעשה על ידי היחידה וכל הנתונים יחד מתורגמים לשיבוץ והתאמה. המטרה היא לזהות בעיות נפשיות כדי להימנע משיבוץ מועמד כזה לתפקיד לחימה, לתפקיד נושא נשק שבו הוא מהווה סיכון לעצמו או לסביבה או לתפקיד מסווג או לתפקיד שיש בו מידה גדולה של לחץ.

19. כיום, מרכיבי הקב"א פורסמו בציבור. החומרה בשיחה ששודרה היא בעובדה שיש הכוונה והדרכה של מועמד לשרות בטחון איך לענות תשובות שאינן אמת שפוגעות ביכולת לאבחן נכון את המועמד ולשבץ אותו בהתאם. לדברי העדה - ד"ר הכירה את הסודות המקצועיים של הראיון מתוקף תפקידה כראש הענף והיא היום משתמשת בידע שלה כדי לענות תשובות שלא משקפות את אישיותו ואת האמת לגבי חייו. אם מתדרכים נער שהתנסה בסמים לא להגיד את זה – אנו עלולים לסווג אותו לא נכון, הוא יכול לשאת נשק למרות שהוא משתכר לעיתים קרובות.

20. החומרה היא בשימוש בסודות המקצועיים לצורך שימוש לרעה, לצורך זיוף תשובות שאינן הולמות את ההתנהלות האמתית של המועמד.

21. רוב המבחנים מתבססים על הידע של פסיכולוגיה תעסוקתית. הם לא שונים באופן מהותי מתהליכי מיון מוכרים אחרים, למעט ראיון הצד"ך שהוא מאוד ייחודי, שנבנה בצורה מאוד מובנית, מועבר לאורך שנים, ואין כמעט ראיונות דומים במקומות אחרים.

22. במהלך החקירה הנגדית הבהירה העדה כי היא רואה בחיוב הכנה לראיון שמטרתה הפחתת חרדות וקשיים כדי שהמועמד יביא את היכולות שלו לידי ביטוי בראיון. תרגול של העברת מסרים, שיפור יכולתו של המועמד, להציג עצמו ותרגול מבחנים קוגניטיביים שקיימים לרוב ואפשר ורצוי לתרגל אותם. אלה כולם לגיטימיים ואף רצויים.

23. העדה אישרה כי הצבא עצמו מפרסם מידע על הליכי המיון כדי שהמועמדים יכירו את התהליך הצפוי להם.

24. "הקו האדום" במהלך הכנה כזו מצוי לדברי העדה בכך שמי שיודע את התכנים ומכיר את השאלות בראיון מכוח היותו חלק ממערך הפיתוח של השאלון, משתמש בידע הזה כדי להגיד למועמד איזה שאלה ישאל ולתדרך אותו כיצד להשיב עליה, ואף לענות עליה תשובה שאינה אמת.

25. לבקשת ב"כ הנקבלת במהלך החקירה הנגדית הפנתה העדה לתמליל לאותם מקומות שבהם "נחצה הקו האדום":

א. עמ' 9 שורה 5 לפרוטוקול מיום 7.1.16 :-

בן אדם שמספר שלפעמים הוא משתמש בסמים וזה אנשים :

טמבלים, כאילו מספרים את הדברים האלה ואסור לספר

את זה.

סוכן סמוי : זה יכול לפגוע בי אחר כך?

: בוודאי ובוודאי. זה סעיף נפשי.

ב. בעמ' 11 שורה 9 לפרוטוקול מיום 7.1.16 :-

: אנחנו לא רוצים לדבר על הבעיות. אין בעיות. אין בעיות.

אתה לא רוצה לספר לה על הבעיות שלך. אתה כמו ידיך

פוגע בציון שלך. מה עשית פה? אתה לא רוצה לספר לה

שאתה נלחץ בחברה חדשה, קצת מלחיץ אותך קרבי, קבל

ביטול. ביטול. מוטיבציה לקרבי, מאד, בשמיים.

26. העדה הפנתה גם לדברים שנאמרו על ידי העדה בכל הנוגע לשתיית אלכוהול בהם אמרה לו להגיד שהוא שותה אלכוהול רק בקידוש וכו'. למענה שנתנה לשאלתו על בעיות חברתיות "למה אתה צריך להגיד את זה בכלל"? "אז מה? אנחנו לא רוצים לספר על הבעיות שלך, אז מה אם זה אתה"?

27. העדה הבהירה כי מטרת הראיון היא בראש ובראשונה לבדוק התאמתו של מועמד ללחימה. אם המועמד לא מביא את עצמו כפי שהוא בראיון, לא יאובחן נכון ולא ישובץ נכון. לדבריה המערכת יודעת להבחין בין מצבים שבהם יש בעיה למצבים שבהם "אדם עישן ג'וינט אחד בחייו" ועדיין יכול לשרת שירות מלא.

ראיות ההגנה – עדות הנקבלת

28. הנקבלת הינה פסיכולוגית משנת 1984, מומחית ומדריכה. בעלת תואר שני מאוניברסיטת תל אביב במגמה ייעוצית, תעסוקתית ארגונית. דוקטורט מאוניברסיטת חיפה משנת 1999 בנושא אבחון ליקויי למידה שנעשה בחיילים. הנקבלת שירתה בצבא קבע 20 שנה עד 2004 כפסיכולוגית במגוון תפקידים במערך המיון עד לניהול מערך המיון בצה"ל בדרגת סגן אלוף.

29. מאז שנת 2004 לנקבלת קליניקה פרטית שנקראת המרכז ללקויי למידה למתבגרים ומבוגרים. במקביל עוסקת בסיוע למתגייסים להגיע לגיוס במיטבם, לתועלת המתגייס/ת ולתועלת הצבא.

30. במקביל הנקבלת חברת מועצת העיר בכפר סבא ובתפקידה זה עוסקת בקידום לקויי למידה, בגיוס לצה"ל בשיתוף פעולה עם הצבא.

31. ההדרכות למועמדים לשרות צבאי מהווה חלק נכבד מפעילותה בקליניקה. הליווי הוא להורים ולמתגייס ולעיתים נמשך גם לאחר הגיוס. רוב הפניות הן של הורים וילדים, ברוב המקרים המתגייסים מגיעים עם מוטיבציה מאוד גבוהה והם זקוקים להדרכה, הכוונה במה שמתאים להם יותר, הכרת כישוריהם והכרת האפשרויות השונות בצבא.

32. הנקבלת הבהירה כי כשיש קשיים, בעת הצורך, היא נותנת למתגייס חוות דעת המפרטת את הקשיים, חוות הדעת מוצגת בפני הצבא וזוכה בדרך כלל להערכה.

33. העדה הבהירה כי אף שעסקה בבניית כלים אבחוניים ושאלונים בעת שירותה הצבאי, במקרה הנדון לא פגעה ביכולות של הצבא להעריך את הקשיים והסיכונים של המועמד.

34. הנקבלת תיארה בפנינו את המפגש שהתקיים לאחר פניה ממישהי שהזדהתה כאחותו של מועמד לשרות צבאי, המועמד הגיע ליעוץ, באופן חריג ללא הוריו, ישב כשעתיים בפגישה וההתרשמות ממנו הייתה מצוינת. תרשומת מהפגישה הוגשה לעיונו וסומנה נ/2.

35. המועמד הציג עצמו, לקראת צו ראשון, כמעט בן 17. לשאלת חברי הועדה השיבה שבאופן חריג קיבלה אותו ללא ההורים כיוון שלחץ שהעניין דחוף כיוון שמועד הצו הראשון היה למחרת הפגישה.

36. הנקבלת הגדירה את המפגש כיעוץ שמטרתו להפיג חששות, לעזור לו לממש את עצמו ואת המוטיבציה שלו ולהציג את עצמו באופן המיטבי. לעזור לו לא לשכוח אף תחום בחייו שהוא משמעותי וטוב. הנקבלת העידה כי התרשמה ממועמד איכותי ביותר, חריף שכל עם יכולות חברתיות גבוהות, מנהיג, היה רשגי"ד בצופים. המוטיבציה הקרבית הייתה גבוהה מאוד, רוצה להיות טייס, רוצה להגיע לקורס קצינים, ציונים מעולים, שום בעיות.

37. לדבריה עברה על כל תחומי הראיון, אותם פירטה בפנינו על פי התרשומת נ/2.

38. כשהתבקשה להסביר את פשר דבריה בהקלטה לגבי השימוש בסמים הבהירה כי המועמד סיפר לה שמעולם לא השתמש בסמים, הוא נרתע מזה. במהלך הייעוץ ניסה להעלות בעיות כדי לבחון את תגובותיה, "בין היתר אמר שהיה פעם במסיבה ועבר איזה משהו... זה הכל... לא מדובר בבחור שצורך סמים בכלל"... לדבריה הנחתה אותו לשלול זאת או לא להעלות את הנושא מיזמתו משום שמעולם לא השתמש בסמים.

39. כשנשאלה על פער בין הדברים הנטענים בעדותה לבין המופיע בהקלטה הסבירה הנקבלת כי המועמד ישב אצלה שעתים, בתמליל ובהקלטה מופיעים משפטים ספורים, ללא

ההקשר המלא ומבלי שרוב הדברים שנאמרו ביעוץ הובאו בהקלטה, והדברים שהובאו אינם משקפים את הנער או את הדברים שאמר לה.

40. הנקבלת הבהירה כי לא גילתה למועמד שום סודות מהריאיון או שאלות מתוך הראיון. גם השאלה על הבגדים, לדבריה היא שאלה שמקובלת בראיונות עבודה, לדבריה אין כאן הנחיה אלא עזרה במימוש יכולות.

41. הנקבלת סיפרה על הזמנתה להשתתף בתוכנית "המקור" בנושאים שקשורים למיון לצה"ל, ואז תוך כדי ישיבה עם העיתונאי בביתה, הוא הודיע לה ששלחו לה מתחזה, הדברים הוטחו בפניה בהפתעה והיא עומתה עם הדברים תוך כדי הקלטת תגובתה.

42. הנקבלת אמרה שהשיחה ששודרה בתכנית והוצגה בפני הועדה רחוקה מלשקף את הפגישה עם המועמד. דקות ספורות מתוך הפגישה שנמשכה שעתים, במהלכם התרשמה שמדובר בבחור מצוין ואיכותי, ללא שום בעיות, שלא הונחה לשקר או לא להגיד אמת, אלא להיפך, קיבל עידוד לומר דברים שסיפר לה, להדגיש אותם, למשל העובדה שהיה רשג"ד בצופים, דבר שיכול להעיד על מנהיגות ואחריות.

43. הנקבלת עומתה עם דבריה בוועדת התלונות לפיהם אמרה "כן, בוא נגיד אמרתי אמירה שלא הייתה צריכה להיאמר, ואני מבינה שלא הייתי צריכה להגיד את זה ככה, אמרתי לו לא להגיב על זה" (ת/1 עמ' 6). הנקבלת הסבירה כי פעלה על פי עצת עורך דינה דאז, שאמר לה לומר את הדברים באופן זה, אולם אין הבדל משמעותי בין עדותה בפני ועדת המשמעת לדבריה בפני ועדת התלונות. בשום שלב לא הודתה שעשתה משהו לא בסדר.

סיכומי התביעה

44. סיכומי התביעה נשמעו בעל פה בפנינו ביום 23.5.16 והוגשה תוספת בכתב לסיכומים.

45. הועדה הופנתה לעקרונות קוד האתיקה המקצועית של הפסיכולוגים בישראל – 2004 (הקוד הנוהג בתקופה הרלוונטית) –: עיקרון ג' - יושרה, "פסיכולוגים יפעלו מתוך יושרה במחקר, בהוראה ובעיסוק בפסיכולוגיה. בפעולות אלה הם ינהגו ביושרה, בכנות והגינות בכיבוד הזולת. הפסיכולוגים ידווחו באמת וימנעו מהולכת שולל והטעיה בכל הצגת מידע הנוגע לעבודתם". עיקרון ד' - עיקרון האחריות החברתית: "הפסיכולוגים יהיו מודעים לאחריותם המקצועית והמדעית לקהילה ולחברה, בה הם עובדים וחיים. הם יישמו ויביאו לידיעת הציבור את ידיעותיהם הפסיכולוגיות במטרה לתרום לרווחת בני האדם. הפסיכולוגים יעשו כל שביכולתם לשמירה על כבוד המקצוע וכבוד הקהילה המקצועית ולסולידריות בתוכו, תוך מחויבות לקוד האתי". (עקרונות אלה מצאו ביטוי דומה גם בקוד האתיקה המקצועית של הפסיכולוגים בישראל מינואר 2017, עיקרון ב' וד').

46. לטענת התביעה סתתה הנקבלת מעקרונות אלה ובכך פגעה בכבוד המקצוע. הנקבלת תדרכה מועמד לגיוס לגבי שאלות שישאל בראיון, גילתה למועמד מידע על שאלות שישאל בראיון תוך הפרת אמון וניצול הידע שהופקד בידיה בעת שהייתה ראש ענף מיון בצה"ל. הנקבלת עברה על סעיף 7.2 לקוד האתיקה (1984) "הפסיכולוגים ימנעו משימוש לרעה בשיטות אבחון פסיכולוגיות, תוצאותיהן ופירושיהן וינקטו צעדים מתאימים על מנת למנוע מאחרים לנצל לרעה את האינפורמציה ששיטות אלה מספקות, ובכך עברה עבירה של התנהגות שאינה הולמת פסיכולוג וגילתה חוסר אחריות במילוי תפקידה כפסיכולוג.

47. במענה לטענתו של ב"כ הנקבלת לפיה הנקבלת לא פעלה כפסיכולוגית – הפנתה התביעה לסעיף 1 לחוק הפסיכולוגים "עיסוק בפסיכולוגיה" – עיסוק מקצועי כמשלח יד באבחוןם ובהערכתם של עניינים ובעיות בתחום הנפשי, השכלי וההתנהגותי של בני אדם, וכן טיפול, שיקום, יעוץ והדרכה בנוגע לעניינים ולבעיות כאמור, הנעשים בדרך כלל בידי פסיכולוג." הנקבלת עצמה בעדותה דיברה על יעוץ שמטרתו להפיג חששות, על כך שחלק ניכר מעיסוקה כפסיכולוגית הוא במתן יעוץ למלש"בים ובני משפחותיהם (עמ' 42 שורה 25, עמ' 35 שורה 20 לפרוטוקול מיום 7.3.16).

48. התביעה אף חלקה על טענת ב"כ הנקבלת לפיה לא היה חוזה טיפולי. החוזה הטיפולי מתקיים גם בדרך של התנהגות. למפגש הייתה מטרה – יעוץ להפגת חששות, ואף לדבריה המטרה הושגה.

49. מעיון בתמליל השיחה שהתקיימה בין הנקבלת לבין המועמד לשירות צבאי, עולה כי הנקבלת אומרת למועמד מה לא להגיד בראיון, על מה לא לדווח... אסור לספר על זה... אסור לדבר... (עמ' 9 שורה 19, עמ' 10 שורה 29), במקביל, אומרת הנקבלת למועמד מה להגיד (עמ' 14 שורה 16, עמ' 19 שורה 1, עמ' 11 שורה 9, עמ' 12 שורה 6, עמ' 13 שורות 5-28)

50. מהתמליל עולה מגמה להנחות את המועמד לא לדווח על אירועים מסוימים, להכחיש אירועים אחרים ולשקר בתשובות מסוימות.

51. מעדותה של סא"ל הלפרין פורת – עולה המשמעות בהנחיות כאלה הניתנות למועמד לשירות צבאי – יש סיכון לשיבוץ לא נכון, יש צורך בשיבוץ נכון, חשש לפגיעה במקרה שאדם לא מתאים משובץ כלוחם ונושא נשק. הראיון הוא כלי דיווח עצמי והמראיית משתמשת בתשובות לסיווג המועמד, משהודרך לענות מה לומר – קיים חשש שהערכת לא תהיה נכונה.

52. באשר לעבירה של גילוי חוסר אחריות במילוי תפקידה כפסיכולוגית, הפנתה התביעה לחשש לחשיפת המועמד לסיכון עקב סיווג ואבחון לא נכון.

53. על הוועדה לקבוע עמדה מקצועית בכל הקשור לניצול הידע שהופקד בידי הנקבלת בעת שירותה הצבאי ונעשה בו שימוש לרעה.

סיכומי ב"כ הנקבלת

54. בפתח סיכומיו טען עו"ד קייזמן כי אין מדובר ב"עיסוק בפסיכולוגיה" כהגדרתו בחוק, זה לא עיסוק מקצועי. זה לא עיסוק שייחודי לפסיכולוג. קיימים מכוניס רבים המבצעים הדרכות כאלה למועמדים לשירות צבאי, לא בהכרח על ידי פסיכולוגים.

55. המועמד הגיע לקבלת מידע בדבר ראיון הצפוי לו לקראת גיוסו לצה"ל ולא ליעוץ בענייני הנפש ומשום כך ההגדרה בחוק הפסיכולוגים אינה רלוונטית. אף שהיה מקום להעלות טענה זו במסגרת טענות מקדמיות, ביקש עו"ד קייזמן לטעון אותה בפנינו כטענת הגנה.

56. לטענתו, גם סעיף 7.2 לקוד האתי אינו מתאים, אין כאן שיטת אבחון מוכרת ומקובלת אלא ראיון. מה שעומד במרכז הקובלנה זהו הראיון ולכן הסעיף העוסק באבחונים ובשימוש לרעה בהם אינו רלוונטי. הראיון לא נועד לאבחון מחלה או בעיות נפשיות אלא התאמה ומוטיבציה לשירות צבאי.

57. דרך השגת הראיות, על ידי שימוש בקטיין, הבכת הנקבלת בשידור חי היא פסולה ומטעה ומהווה המשך לכתבות קודמות בנושא שנועדו לנגח את צה"ל על שמירת סודות הקב"א. מטרת התחקיר לא הייתה לנגח את הנקבלת אלא לחשוף עד כמה קל להשיג את סודות הקב"א, חרף עמדתו של צה"ל לאורך שנים.

58. לא נחשפו בשיחה שום סודות מקצועיים מהראיון השאלה היחידה שנחשפה היא "מי קונה לך בגדים" כשאלה שנועדה לבדוק עצמאות של המועמד. זה לא סוד מקצועי. לא הובאה שום ראיה לחשיפת שאלות נוספות בראיון.

59. הראיון לא הובא בשלמותו, הובאו קטעים מגמתיים ממנו, שהוצאו מהקשרם. הנקבלת העידה שלא דיווח על שום בעיה נפשית או שימוש בסמים או כל בעיה אחרת. לא הובאה בפני הוועדה כל ראיה לכך שהשתמש בסמים והנקבלת הורתה לו לא לספר על כך.

60. מהתמליל עולה שהמועמד מבקש לשרת שירות קרבי משמעותי, אין כאן הטיה של רצונותיו או של יכולותיו, אלא הדרכה להציג עצמו טוב יותר בראיון – למשל עניין הציונים מבית הספר.

61. לחילופין – גם אם תקבע הוועדה שבמהלך השיחה נשמעו דברים שאינם ראויים, אלה זוטי דברים. ס' 34 לחוק העונשין התשל"ז-1977, קובע – "לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה אם לאור טיבו של המעשה ונסיבותיו, תוצאותיו, האינטרס הציבורי

המעשה הוא קל ערך. טענת זוטי דברים אומצה בבית הדין המשמעתי של עובדי המדינה. אין אינטרס ציבורי בהעמדה לדין על אמירות כאלה, שברור שלא פגעו במועמד או ביכולת לאבחן את כישוריו והתאמתו.

62. הנקבלת לא גילתה חוסר אחריות במילוי תפקידה כפסיכולוגית. הטענה לא הוכחה. התביעה לא הראתה חריגה מיעוץ מקובל לקראת ראיון, וגם סא"ל הלפרין פורת העידה שאין פסול בהכנה לראיון, בהפגת חששות ובמתן ידע וכלים לקראת הראיון.

דיון והכרעה

63. בבואנו לבחון את הראיות שהובאו בפנינו ואת טיעוני ב"כ הצדדים לאור התמליל שהוגש והעדויות שנשמעו סברנו שמן הדין לדון תחילה בטענת ב"כ הנקבלת לפיה הנקבלת לא פעלה כפסיכולוגית אלא קיימה שיחת הכנה למועמד לשירות צבאי. מסוג השיחות המתקיימות גם על ידי גורמים שאינם פסיכולוגים בהכשרתם. אין בידינו לקבל טענה זו.

64. הנקבלת העידה בפנינו כי מאז 2004 היא מקיימת קליניקה פרטית כפסיכולוגית ובין שליש למחצית מהפעילות בקליניקה היא מתן יעוץ למלש"בים ובני משפחותיהם. הנקבלת תיארה את עבודתה עמם כמתן יעוץ וליווי גם לאחר הגיוס. לעיתים ובעת הצורך אף מכינה חוות דעת פרטית לצבא על יכולותיו או קשייו של המלש"ב עם המלצה לשיבוץ או להתאמתו לתפקידים מסוימים. אבחון קשיים ותכונות - זוהי עבודתו של פסיכולוג, ואין לנו ספק שהנקבלת עושה שימוש בהכשרתה כפסיכולוגית בעת מתן הייעוץ ללקוחותיה, בעת אבחונם ובעת מתן חוות דעת לצבא על יכולותיהם ומגבלותיהם.

65. גם לגבי השיחה שקיימה עם המועמד בענייננו, השתמשה הנקבלת במילה **ייעוץ**, ותיארה את מטרת המפגש – מדובר ביעוץ שהמטרה שלו להפיג חששות, לעזור לו לממש את עצמו ולהציג את עצמו הכי טוב שאפשר **"ההתרשמות שלי ממנו, מדובר בבחור איכותי מאוד, אחרי שעתיים אני יכולה לתת עליו דיאגנוזה מאוד טובה, הוא לדעתי צריך להיות עם קב"א 56 ודפ"ר 90, בחור חריף שכל עם יכולות חברתיות מדהימות"**. מדבריה של הנקבלת עולה שערכה למועמד אבחון תוך כדי שיחה, אין מדובר במסירת מידע על התהליך אלא על בחינת התאמה של המועמד לשאיפות שהוא הביע בפניה, וגם כאן אין ספק שהנקבלת עשתה שימוש בכלים מקצועיים כפסיכולוגית.

66. בבואנו לבחון את טענות התביעה לגבי משמעות הדברים שנאמרו על ידי הנקבלת במהלך השיחה עם המועמד לשירות צבאי – לפיהם הנקבלת הדריכה את המועמד לשקר, או לא לדווח על פרטים בעייתיים בעברו, גילתה לו פרטים חסויים מתוך הראיון שיתקיים והציגה בפניו שאלות שעתיד להישאל, וכיצד יש לענות עליהם. במעשיה אלה לטענת התביעה – עברה הנקבלת עבירה של התנהגות שאינה הולמת פסיכולוג, גילתה חוסר אחריות במילוי תפקידה כפסיכולוגית ועברה על קוד האתיקה בכך שעשתה שימוש לרעה באבחונים.

67. מההקלטה שהוגשה לנו מהתוכנית וצוטטה במדויק בתחילת החלטתנו, עולה לכאורה כי אכן תודרך המועמד לענות על שאלות בצורה מסוימת, לא לדווח על בעיות מסוימות (סמים, אלכוהול, השתמטות משיעור ספורט). **השיח שהוצג בפנינו הוא על פניו בעל תוכן מפליל וחמור**. אלא שהתמליל שהובא בפנינו קטוע, מובאים בו בכל פעם מספר משפטים בנושא מסוים, קיימת הפסקה והשיחה נמשכת בנושא אחר. אין בתמליל רצף ממנו נוכל ללמוד על הקשר הדברים הנאמרים בו או על דברים אחרים שנאמרו במהלך אותה שיחה. די בכך לטעמנו כדי לעורר ספק, ולו קל שבקלים לגבי אשמתה של הנקבלת.

68. אין לנו ספק שהדברים נאמרו, וכך אף הודה ב"כ הנקבלת בהגינותו. השאלה היא אם יש בידינו לקבוע כי די בכך לצורך הרשעת הנקבלת בעבירות המשמעת שיוחסו לה. שאלה זו מתחדדת נוכח עדות הנקבלת על כך שהשיחה עם המועמד ארכה כשעתיים, במהלכם שמעה ממנו על עיסוקיו ואישיותו, והתרשמה מאוד לחיוב מנתונו. לדבריה המועמד סיפר לה כי מעולם לא השתמש בסמים, כי אינו שותה, הוא סולד משימוש בסמים ולאור דברים אלה יש לטענתה לבחון את הדברים שנאמרו על ידה. בשיחה לא עלו תכנים בעייתיים אלא להיפך – ספורטאי, תלמיד מצוין, כישורים חברתיים ותכונות של מנהיגות, ולכן הצורך היחיד היה להדריך אותו כיצד להציג את כישוריו במהלך הראיון.

69. השיחה שהוגשה לנו כראיה מרכזית היא לקט ערוך באופן מגמתי של קטעים קצרים שאורכם המצטבר מגיע לדקות ספורות. זהו לקט שנערך לצורך תכנית טלוויזיה. כשעסקינן בקובלנה משמעתית שתוצאותיה עלולות להשפיע על עתידה המקצועי של הנקבלת, לא די לטעמנו בראיה זו לצורך הרשעה. לכן, משקבענו כי נותר ספק קל לגבי נסיבות אמירת הדברים והקשרם, לא נוכל לסמוך ידינו על תמליל זה כראיה יחידה.

70. אין בפנינו אלא את עדות הנקבלת על תוכן השיחה במלואה והתרשומת שערכה משיחה זו. הצעיר שהתחזה למועמד ונשלח מטעם תכנית התחקירים לא הוזמן להעיד בפנינו על תוכנה. זאת ועוד - לא הובא בפנינו התמליל המלא של השיחה, ממנו נוכל לאמת או להפריך את גרסת הנקבלת לגבי תכנים אחרים בשיחה שהתקיימה המאירים את הדברים שנאמרו באור שונה.

71. יובהר כי איננו מקלים ראש באמירות ובתוכנן, וככל שיכולנו לקבוע כי הן משקפות את תוכן השיחה במלואה, בהקשר המדויק בו הן נאמרו, לא היינו מהססים להרשיע את הנקבלת בעבירות שיוחסו לה בכתב הקובלנה. בעניין זה אנו מסכימים עם כל האמור בעדותה של סא"ל הלפרין פורת לגבי התוצאות של תשובות שאינן נכונות בעת אבחון המועמד. הדרכת מועמדים לגיוס להשיב תשובות מסוימות בנושאים בעייתיים פוגעת פגיעה קשה ביכולת לנבא התאמה של מועמד לשירות קרבי ולהגיע במקרים מסוימים אף לסיכון חייו או חיי הסובבים אותו. אלא שבנסיבות שתוארו, אין די בראיות שהונחו בפנינו.

72. אשר על כן החלטנו לזכות את הנקבלת מהעבירות שיוחסו לה בכתב הקובלנה.

73. ב"כ הקובל מתבקש להעביר, בכתב, עמדתו לגבי פרסום החלטה זו, בחלקה או במלואה, לרבות עמדתו בכל הנוגע לפרסום שמה של הנקבלת וזאת תוך שבוע ממתן החלטה זו. ב"כ הנקבלת מתבקש להעביר תגובתו תוך שבוע לאחר קבלת עמדת ב"כ הקובל.

גב' חנה בן ציון פסיכולוגית חינוכית בכירה חברת ועדה	מר רענן ירמר פסיכולוג קליני בכיר חבר ועדה	זמירה גולדנר, עו"ד יו"ר הועדה
--	---	----------------------------------

בשולי החלטה זו, הריני להביע התנצלותי האישית בפני הנקבלת וב"כ הצדדים על התמשכות ההליך והעיכוב הבלתי סביר במתן ההחלטה, עיכוב הרובץ לפתחה של הח"מ בלבד, צר לי על עינוי הדין שנגרם לנקבלת.

זמירה גולדנר, עו"ד
מ.ר. 10757

